1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 111. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЧЕРВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JUNE 15, 1973 No. 111. VOL. LXXX.

ВЕЛИКА ТРАГЕДІЯ НАВІСТИЛА УКРАЇНСЬКУ РОДИНУ: СОФІЯ І ЮРІЙ ЛІЩИНСЬКІ, МАТИ І СИН, ЗГИНУЛИ У ВОГНІ ПІД ЧАС ПОЖЕЖІ ХАТИ

Амстердам. — Минулої середи, 13-го червня, страшна трагедія навістила прикладну українську родину Ліщинських у місцевості Гленвіл повіту Шенектаді біля Амстердаму, як приблизно о год. 2.30 досвіта загорівся їхній однородинний дім і в пожежі згинули трагічно св. п. Софія Віра з Гнатишаків Ліщинська та її 18-літній син Юрій Ігор. Інші члени родини — господар дому Юрій Ліщинський та дочка Любов і молодший син Євген були попечені, але батько і син після першої допомоги в шпиталі були відпущені і тільки дочка Любов з більшими пораненями залишилася в лікарні. Причину пожежі ще точно не встановлено, але припускається, що хата загорілася від короткого спняття струму в апараті штучного охолоджування. Згідно з інформаціями, св. п. Юрій, відмінний учень на третьому році середньої школи, майже до першої години ранку приготовлявся до кінцевих іспитів і опісля мусів твердо заснути і не чув алярмів та метушні в родині, що їх викликала пожежа та пожежна сторожа, що швидко з'явилася на місці випадку. У метушні щойно пізніше спостережено, що Юрія немає в амбулянсі, де вже були приміщені його сестра і брат та батько і тоді, мабуть, мати св. п. Софія Віра кинулася в пожежу, щоб рятувати сина, але загинула разом з ним на 46-му році свого життя. Св. п. Софія Віра, дочка о. Юрія і Ольги Гнатишаків, була активна в своїй громаді, зокрема в Союзі Українок та в Пластприяті. Трагедію, що постигла цю прикладну українську родину, до глибини потрясла не тільки місцевою і довколишніми українськими громадами, але й українцями в країні, серед яких ця родина має багато приятелів і знайомих. Із цією родиною споріднена і співредакторка „Свободи" пані Любов Коленська. Похорони двох жертв трагічного випадку заповіджено на суботу, 16-го червня, о год. 9:30 ранку з похоронного заведення Енджейчека при Чирч вулиці в Амстердамі до місцевої церкви св. о. Миколая, в якій парохом є тесть і дідусьо померлих, о. Лев Ліщинський, та опісля на місцевий український цвинтар. Панахида і парастас будуть відправлені у згаданому похоронному заведенні в п'ятницю, 15-го червня, о год. 8-ій вечора.

СУА розгортає стипендійну акцію для молоді у Бразилії

Філядельфія. — Восени 1972 р. Союз Українок Америки започаткував широку розголошену стипендійну акцію для молоді у Бразилії. Звернення було спрямоване до українських родин у ЗСА, що мали б узяти під свою опіку студента або учня сер. школи. Акція принесла за громадський сезон 1972-73 рр. 3,443 дол. з того уфундовано 18 стипендій, а разом і з попередніми стипендіями Відділів СУА (12) тепер 30 осіб молоді навчається в університетах і середніх школах Бразилії. Кожен спонзор (опікун) є в листовному контакті зі своїм підопічним. Стипендійна акція СУА була зреферована на засіданні Коорд. Ради Сусп. Опіки в ЗСА, що відбулося 9-го червня 1973 р. у Філядельфії. Там З'єднаний Українсько - Американський Допомоговий Комітет — у признанні для цієї акції — задеклярував постанову причинитися сумою 3,000 дол. до її фондів.

КОНФЕРЕНЦІЯ СФУЖО В ЕВРОПІ

У днях 15-17 червня 1973 р. відбудеться в Манчестері, Англія, Конференція СФУЖО й європейських жіночих організацій. Головною темою Конференції — організаційні проблеми. Прибудуть представниці українських жіночих організацій Англії, Франції, Бельгії й Німеччини. З Гол. Управи СФУЖО виїхали на Конференцію — п-і Стефанія Савчук, голова (Торонто), п-і Ірина Павликовська, орг. референтка (Едмонтон) і д-р Наталія Пазуняк, голова Орг. Комісії (Філядельфія).

КОРОТКІ ВІСТКИ

ЗГІДНО З ЗАЯВОЮ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ В. РОДЖЕРСА, продаж літаків та інших родів зброї Іранові та державам над Перською затокою причиниться до „стабілізації відносин" на цьому просторі, враховуючи „посилювання неспокою" у зв'язку з доставою великої кількости зброї Іракові Совєтським Союзом. Поліпшення у взаєминах між ЗСА та СССР досі не вплинуло позитивно на успокоєння у цій частині земної кулі, — заявив Роджерс.

В ГРЕЦІЇ БУДЕ ЗФОРМОВАНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ УРЯД безпосередньо після переведеного референдуму в справі скасування монархії, що має відбутися не пізніше 29 липня. Члени кабінету — військовики погодилися вийти з уряду. Опозиційні партії продовжують обвинувачувати теперішнього грецького президента Пападопульоса в намаганні втримати в Греції диктатуру і в нехтуванні демократичними свободами.

ЕРИК ФОН МАНШТАЙН, НІМЕЦЬКИЙ ПОЛЕВИЙ МАРШАЛ, який вславився в Другій світовій війні стратегічним пляном розгрому Франції, помер 10 червня на 85 році життя. По війні альянти засудили його на 18 років ув'язнення за воєнні злочини на східньому фронті. З уваги на поганий стан здоров'я його звільнено з ув'янення в 1953 році і після того він був консультантом західньонімецького уряду щодо організації нових німецьких збройних сил. Манштайн був прихильником ідеї „армії громадян" з загальною обов'язковою військовою службою у противагу професійній армії пруського типу.

ОФІЦІЙНА ІЗРАЇЛЬСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ЗУСТРІЛАСЯ в Мадриді з кол. арґентинським диктатором Хуаном Пероном. Мета зустрічі була узгіднити питання добросусідських взаємин між Арґентиною під проводом пероністської партії та Ізраїлем, а також дістати запевнення, що новий арґентинський режим не нарушуватиме прав і позицій жидів, які живуть в Арґентині. Справа в тому, що за Перона відношення до жидів в Арґентині не завжди було коректне. Як інформують, Перон позитивно поставився до пропозицій ізраїльської делеґації.

НІМЕЦЬКУ ХРИСТИЯНСЬКО - ДЕМОКРАТИЧНУ ПАРТІЮ ОЧОЛИВ після резиґнації Райнера Барцеля д-р Гельмут Когль, дотеперішній губернатор Райнляндського Палятинату. Г. Когль очолюватиме партію до 1975 р.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПРОГОЛОСИВ 60-ТИДЕННЕ „ЗАМОРОЖЕННЯ" ЦІН

Вашингтон. — В середу, 13-го червня, президент Р. Ніксон проголосив 60-тиденне „замороження" цін, включно з цінами на харчові продукти. Після цих 60 днів має ввійти в силу так звана „4-та фаза" програми Президента для боротьби з усе ширшою інфляцією, під час якої було б більше контролі над цінами ніж є тепер в „3-ій фазі". Проголошуючи теперішнє „замороження", президент Ніксон сказав, що воно буде охоплювати ціни на всі продукти, за винятком цін на сільськогосподарську сировину, які є плачені оригінальним продуцентам-фармерам. Після того, як ця сировина дійде до крамниць, то вона також підлягатиме цьому „замороженню" цін. На теперішню пору „замороження" не охоплює заробіткових платень, чиншів, відсоткових рат і дивидендів. Це „замороження" цін повинно дати Президентові 60 днів, під час яких можна буде створити нові способи боротьби з інфляцією. Роблячи цей крок, президент Ніксон заявив, що ця контроля над економікою країни є тимчасова та що він є проти постійної контролі, бо вірить в силу вільної економіки. У своїм 17-тихвилиннім виступі в радіо і на телевізії президент Ніксон також накреслив інші заходи, які його Уряд плянує в боротьбі з інфляцією. Він сказав, що буде створена нова система контролі над експортами харчових продуктів, яка повинна звернути головну увагу на американських споживачів, запевняючи задовільне постачання, яке знизило б ціни. Президент також сказав, що він звернеться до Конґресу в таких справах, як зниження митних податків, продаж деяких нагромаджених матеріялів стратегічного значення, введення в життя нових законів, які заохотили б до збільшеної сільськогосподарської продукції та розбудування нафтового проводу з Аляски.

УККА переслав лист президентові Ніксонові у зв'язку з приїздом до ЗСА Л. Брежнєва

Ню Йорк. — Канцелярія УККА інформує, що Екзекутива УККА переслала з датою 8 червня лист президентові Ніксонові, займаючи становище до заповідженого приїзду до ЗСА совєтського лідера Л. І. Брежнєва. В листі висловлюється тривогу у зв'язку з політикою терору і репресій в СССР, а зокрема в Україні та звертається увагу Президента на численні арешти українських інтелектуалістів. Екзекутива УККА апелює у своєму листі до президента Ніксона, щоб він підняв перед Брежнєвим справу порушування в СССР основних прав людини, ґарантованих Загальною Декляраціею Прав Людини ОН та конституцією СССР. В апелі підкреслюється, що того роду інтервенція з боку Президента ЗСА буде „виняткової ваги актом гуманности", зокрема, якщо він зможе „вплинути на Л. Брежнєва, щоб він погодився звільнити українських інтелектуалістів та покласти кінець переслідуванню української культури та її провідних представників і речників".

Відвідини Брежнєва в Америці зустрінуть численні демонстрації

Вашингтон. — Відвідини генерального секретаря Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу Леоніда Брежнєва, заповіджені вже на найближчий понеділок, 18-го червня, зустрінуть численні демонстрації — інформують з багатьох міст. Уже на передодні приїзду Брежнєва, в неділю 17-го червня, відбудеться тут організований головно жидівською етнічною групою „Похід Волі", в якому візьмуть участь також українці під проводом місцевого Відділу УККА. Збірка до цього „Походу Волі" визначена на 2-гу годину по полудні на схрещенні Констітушин евеню та Першої вулиці Норт Вест, біля Капітолю. Звідтіль похід вирушить по Констітушин евеню до Еліпси біля Білого Дому, де відбудеться маніфестація в обороні топтаних диктаторським режимом Брежнєва людських прав у Совєтському Союзі та проти переслідування, арештів і засудів непокірних інтелектуалістів.

Тієї ж неділі 17-го червня і в тому самому часі о год. 2-ій по полудні Організації Українського Визвольного Фронту влаштовують в Ню Йорку велику протестаційну демонстрацію проти національно - культурного народовбивства в поневоленій Україні. Збірка демонстрантів буде на схрещенні 47-ої вулиці і 1-ої евеню, напроти будинку Об'єднаних Націй. В наступному дні, в день приїзду Брежнєва в понеділок 18-го червня, велику демонстрацію влаштовує в Ню Йорку ПАБНА. Демонстрація відбудеться о год. 6-ій вечора, збірка на схрещенні 42-ої вулиці і 5-ої евеню.

Кошти переїзду на „ПАТҐ"-і виноситимуть 50 центів

Ню Йорк. — Починаючи з 29-го липня ц. р., кошти переїзду на міжміській залізничій лінії „ПАТҐ" яка курсує між Ню Йорком і Ню Джерзі, будуть виносити по 50 центів замість теперішних 30. Ця підвишка спричинена новим контрактом, за яким робітники, які обслуговують цю залізничу лінію дістали вищі платні, хворобові відпустки та краще медичне забезпечення. Підписання цього контракту на початку червня ц. р. закінчило було 63-денний страйк робітників цієї залізничної лінії. Через цей страйк постійні подорожні між Ню Йорком по одній стороні Гудсону, а Нюарком, Ґаррісоном, Гобокеном і Джерзі Сіті по другому були примушені доїжджати автами, автобусами та іншими залізничими лініями. Проголошена підвишка коштів переїзду на „ПАТҐ"-і може знову довести до того, що більше людей буде приїжджати до Ню Йорку автами, спричинюючи ще більший рух на вулицях міста та ще більше занечищуючи повітря.

ДОПОВІДЬ Д-РА ВОЛОДИМИРА ТРЕМБІЦЬКОГО

Ню Йорк. — Після засідання Ювілейного комітету і Ділового комітету Наукового Конґресу в 100-річчя НТШ, 12 травня ц. р., відбулися у приміщенні НТШ у Ню Йорку чергові Академічні Виклади НТШ. На цих викладах з доповіддю на тему „Міжнародне правне визнання Української Держави в р.р. 1917-1924", виступив д-р Володимир Трембіцький. Викладом провадив д-р Іван Новосівський.

ЗСА ТА ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ ПІДПИСАЛИ НОВИЙ ДОГОВІР ПРО ПЕРЕМИР'Я

Париж. — Поновлені довгі переговори між політичним дорадником президента Ніксона Генрі Кіссінджером та членом Політбюра ЦК Комуністичної партії Північного В'єтнаму Ле Дук То закінчилися підписанням 13 червня додаткового договору, який, як запевнюють обидві сторони, має допровадити до остаточного замирення у Південному В'єтнамі. Додатковий договір підписали також Південний В'єтнам та Провізоричний революційний уряд Південного В'єтнаму (В'єтконгу). У спільному комунікаті, виданому при нагоді підписання додаткового договору стверджується, що обидві сторони узгіднили ряд питань, які мають забезпечити у В'єтнамі мир. Узгіднення досягнули у таких питаннях та проблемах:

1. ЗСА заперестануть будь-які розвідочні полети над територією Північного В'єтнаму;

2. ЗСА поновлять розміновування північнов'єтнамських пристаней та зобов'язуються закінчити ці роботи до 30 днів;

3. Обидві воюючі в'єтнамські сторони доручать своїм військовим частинам заперестати будь-які воєнні дії з днем 15 червня, год. 4 ранку;

4. Сайґонський уряд та В'єтконґ зобов'язуються точно придержуватися постанов оригінального договору про перемир'я, припинять дальші воєнні акції, а також забезпечать нормальну комунікацію на шляхах, які переходять через терени під їхньою контролею;

5. Спільна військова комісія воюючих сторін має негайно визначити „райони, контрольовані обома в'єтнамськими сторонами", при чому військові частини мають відійти на позиції, що їх вони займали в час підписання перемир'я 28 січня;

6. Всі воєннополонені, а також цивільні в'язн мають бути звільнені до 45 днів від дати підписання цього договору. Представникам Міжнародного Червоного Хреста буде дозволено переводити інспекцію таборів, де перебувають полонені, чи в'язні;

7. Обидві воюючі сторони (Південний В'єтнам і В'єтконґ) мають забезпечити умови праці Міжнародної комісії;

8. ЗСА та Північний В'єтнам розпічнуть переговори про економічну допомогу для відбудови знищеного війною Північного В'єтнаму.

В тексті нового договору повторяється також ряд статтей з оригінального договору про перемир'я, зокрема цих, де говориться про переведення в Північному В'єтнамі виборів, організацію трипартійної Крайової Ради Національного замирення та Згоди, свободу руху для Міжнародної Комісії Контролі та нагляду. Очевидно, щойно майбутнє покаже, які будуть реальні наслідки цього другого договору про перемир'я. Треба відмітити, що в новому договорі не взято під увагу вимоги південно-в'єтнамського уряду, щоб північнов'єтнамські війська покинули Південний В'єтнам, що ставить під сумнів вартість договору. Це підкреслив представник Південного В'єтнаму Нгуєн Хуан Фуонґ, який заявив, що мир у В'єтнамі може бути збережений тільки тоді, коли „не тільки буде зупинена інфільтрація, але всі війська, які не є в'єтнамські, будуть мусіти покинути Півден. В'єтнам, щоб в той спосіб уможливити населенню Південного В'єтнаму самостійно розв'язати свої проблеми, користуючи з права на самовизначення". За словами Фуонґа, південнов'єтнамський уряд є сувереном на всій території Південного В'єтнаму, що виразно суперечить претенсіям т. зв. Провізоричного революційного уряду Південного В'єтнаму виступати від імені Південного В'єтнаму.

Союзники побоюються редукції американських збройних сил в Европі

Бонн, Зах. Німеччина. — Хоч американські власті постійно запевняють, що не буде односторонньої редукції в числі американських вояків, які відбувають службу в Західній Европі, Західня Німеччина та інші союзники з НАТО всеодно побоюються, що такі редукції настануть. Тому вони почали переконувати американських військових і цивільних службовців, що небезпека від Совєтського Союзу існує далі. Совєтський Союз з Европи виглядає набагато небезпечнішим ніж з Америки. Европейці здають собі справу, що із Східньої Німеччини, чи із Совєтського Союзу в дуже скромному часі можна перекинути великі військові частини проти будь-якої країни Західньої Европи. Натомість, на думку союзників, віддаль Америки від держав Варшавського пакту спричинює мильне почуття безпеки серед американців. Західня Европа боїться редукції кількости американських вояків також тому, що Совєтський Союз не зменшив числа своїх вояків у країнах-сателітах. Тому, коли в четвер, 14-го червня, в Копенгаґені розпічнеться засідання міністрів закордонних справ 15-ох держав НАТО, то справа редукції американських збройних сил в Европі напевно буде однією з головних тем дискусії. Сподіваються, що американці знову будуть запевняти, що не буде односторонньої редукції військ, але також вимагатимуть, щоб европейські союзники перебрали на себе більше фінансових зобов'язань. Натомість, европейські союзники будуть переконувати, що Совєтський Союз не змінив своїх основних цілей щодо Заходу, а тільки змінив тактику. Західньо-европейські союзники бояться, що редукція американських військ може неґативно відбитися на спроможності Заходу відповісти на аґресію з боку країн Варшавського Пакту, бо велика частина атомової зброї в Західній Европі є в руках американських військ. З їх відходом запобіжна атомна охорона НАТО була б дуже послаблена. За офіційними даними, в Західній Европі тепер має бути близько 300.000 американських вояків, але в дійсності їх нараховують тільки до 185 тисяч.

Східня Німеччина ратифікувала договір із Західньою Німеччиною

Берлін. — Східньонімецький парлямент одноголосно ратифікував 13 червня договір з західньонімецькою республікою, на базі якого мають розвиватися відносини на майбутнє між цими двома німецькими державами. Ратифікований договір входить в силу з датою 21 червня, як тільки буде переведений обмін ратифікаційними документами. Договір Східньої Німеччини з Західньою забезпечив Східній Німеччині міжнародноправний статус і визнання,

Цієї неділі Владика Мстислав буде гостем в Ірвінґтоні

Владика Мстислав

Ірвінґтон. — Як уже коротко інформовано, цієї неділі, 17-го червня, що є Зеленосвяточною неділею, Первоієрарх Української Православної Церкви в ЗСА, її Митрополит Владика Мстислав буде гостем в Ірвінґтоні з нагоди храмового свята місцевої української православної парафії. Владика Мстислав відправить в тому дні в Ірвінґтоні Архиєрейську Святу Літургію і йому сослужитимуть протопресвітер о. Артемій Селепина, голова Консисторії; о. прот. Йосип Крета, секретар Консисторії; о. Петро Сагайдачний, настоятель і о. протодиякон Володимир Поліщук. Перед Службою Божою, о год. 9:30 ранку молодь парафії та молодечі організації Нюарку зустрінуть Митрополита перед входом до храму. Після Божественної Літургії відбудеться обід у парафіяльній залі, на якому почесним гостем буде Владика Мстислав. Під час обіду виступить Капеля Бандуристів, що існує при Станиці Дивізійників в Нюарку, під керівництвом Осипа Головацького і Володимира Юркевича. Із сольоспівом виступить відома співачка Ганна Шерей при акомпаніяменті талановитої піяністки мґр Марти Цибик. Виступить також молода рецитаторка Таня Басняк.

Управа НТШ в ЗСА відбула чергову сесію

Ню Йорк (НТШ). — Управа Наукового Т-ва ім. Шевченка в ЗСА відбула тут дня 19-го травня 1973 р. свою чергову пленарну сесію. На початку нарад голова проф. д-р М. Стахів вшанував пам'ять померлого визначного мецената сл. п. інж. Івана Романюка з Сиракюз, д-ра інж. Романа Шеховича і д-ра Саву Никифоряка.

З черги зложено звіт з дотеперішньої праці Ювілейного Комітету Сторіччя НТШ, що його подав, у заступстві перешкодженого голови Комітету проф. д-ра О. Андрушкова — секретар Комітету інж. Р. Кобринський. Підготова Ювілейного Наукового Конґресу, що відбудеться в днях 23-25 листопада 1973 р. у всіх залях Українського Інституту Америки в Ню Йорку, йде пляново вперед. Підготовляється друк запрошень в двох мовах, друк книги абстрактів із доповідей, які будуть виголошені на обох пленумах Конґресу і на наукових конференціях Секцій та Комісій. Абстракти друкуються в двох мовах. Ювілейний бенкет відбудеться в репрезентаційній залі Статлер-Гілтон готелю в Ню Йорку, мистецьку програму підготовляє д-р П. Богданський. З нагоди Конґресу відбудеться виставка видань НТШ за сто років і виставка документів української державности 1917-1923 рр. Цу виставку підготовляють проф. д-р В. Лев, проф. д-р В. Трембіцький і д-р О. Соколишин.

На Ювілейний Фонд НТШ, що є призначений на видання НТШ, вплинуло досі 28,234 дол. та 50 шеріз, пожертвованих п. Т. Ґуралем, вартости понад 5.000.00 дол. Меценатам, які склали 1,000 долярів і вище — надасться Шевченківську медалю, жертводавцям, які зложили сто долярів і вище — вишлється семитомовий комплет праці проф. М. Стахова п. н. „Україна в добі Директорії" — як дар. Виказ жертводавців оголошується в пресі. Крім того, Ювілейний Комітет наділюватиме почесними грамотами тих активних членів НТШ, які особливими стараннями причинилися в ювілейному році до зібрання більших фондів на НТШ, а та-

(Закінчення на стор. 6-ій)

ОУП „Слово" у Канаді відбуло свій з'їзд у Торонті

Торонто (У.Л.). — Об'єднання Українських Письменників у Канаді „Слово" відбуло свій з'їзд у Торонті в днях від 1-го до 3-го червня ц.р. Програма з'їзду передбачувала дві українські та одну англо-французьку сесії, прилюдний вечір українських письменників, бенкет-трапезу та, на закінчення, загальні збори „Слова". В усіх трьох сесіях й у трапезі брав участь представник Федерального Уряду Канади в Оттаві — Стефан Яворський, а в трапезі теж представник Міської Ради Метрополітального Торонта, радний Василь Бойчук. Представниця СіБіСі Canadian Broadcasting Corporation) була присутня на усіх сесіях та імпрезах З'їзду, збираючи матеріял для радіової передачі. У сесіях взяла також активну участь літературна й наукова молодь.

Розпочався З'їзд у п'ятницю 1-го червня по полудні. Відкрив його голова ОУПК „Слово" Юрій Стефаник, вітаючи представника Уряду Стефана Яворського, голову світового ОУП „Слово" Григорія Костюка з Ню Йорку, дочку Івана Франка Анну Франко-Ключко, представницю АДУК інж. Леоніду Вертипорох та присутніх членів Об'єднання і гостей. [Промова Юрія Стефаника надрукована в сьогоднішньому числі „Свободи.]

„Слово до друзів" виголосив голова світового ОУП „Слово" Григорій Костюк, після чого почалася перша українська сесія З'їзду. Проводила нею д-р М. Антонович-Рудницька з Вінніпегу.

(Закінчення на стор. 6-ій)

Професор Іван Фізер виступить з доповіддю на Конґресі Славістів у Варшаві

Ню Бронсвік, Ню Джерзі. — Проф. Іван Фізер, діючий голова Департаменту слов'янських мов і літератур у Ратґерському університеті, візьме участь у 7-му Інтернаціональному Конґресі Славістів, який відбудеться у Варшаві. 23-го серпня ц.р. цьому Конґресі з доповіддю про подібності та різниці в працях А. Потебні та Романа Інґардена. Проф. Фізер буде одним із 55-ох американських науковців, які запрошені на цей Конґрес. Тільки науковці, які мають за собою стаж дослідів та публікацій, є запрошені на такі Конґреси, які відбуваються що п'ять років. Проф. Фізер брав участь також в останньому Конґресі, який відбувся в Празі 1968-го року. Сподіваються, що цього року буде близько 800 доповідей з лінґвістики, літератури, літературної критики та фолкльору.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Патріярхат де факто

Щойно закінчені відвідини Верховним Архиєпископом Блаженнішим Иосифом Сліпим австралійського екзархату Української Католицької Церкви та митрополій цієї Церкви в ЗСА і Канаді поновно актуалізували питання організаційного завершення УКЦеркви патріярхатом. Для кожного уважливого спостерігача реакція широких мас вірних Української Католицької Церкви на появу Верховного Архиєпископа, постійне вживання у відношенні до нього титулу Патріярха, голоси священиків та окремих ієрархів, — все це мусить бути переконливим доказом на постання де факто українського католицького патріярхату на чолі з Блаженнішим Иосифом Сліпим. Мало того, факт формального поминання його у церковних відправах, як Патріярха, має свою особливу вимову і додатково підтверджує постання патріярхату де факто.

Така фактична ситуація вимагає зроблення цілого ряду засадничих висновків, коли йдеться про організацію Української Католицької Церкви та про її практичну політику у відношенні до Ватикану з уваги на небажання Апостольської столиці визнати патріярхат Української Католицької Церкви де юре. В першій мірі можна припускати, що коли б українські католицькі Владики утвердили на практиці постання патріярхату де факто, що назовні повинно знайти свій вислів у формі поминання при всіх церковних відправах Верховного Архиєпископа Патріярхом Української Католицької Церкви, то це без сумніву мало б і свій зовнішній ефект. Відповідне рішення в цій справі міг би винести Постійний Синод УКЦеркви. Черговим, чи ще краще — одночасним кроком було б схвалення конституції УКЦеркви, в якій це було б у відповідній формі зафіксоване.

Таке становище всієї Ієрархії Української Католицької Церкви треба формально довести до відома Апостольської Столиці з підкресленням того факту, що таким є бажання всіх вірних цієї Церкви та з додатковими потрібними аргументами. У випадку дальшого непогодження Ватикану на формальне визнання патріярхату УКЦеркви, цей патріярхат має продовжувати існувати та діяти де факто аж до часу, поки не буде визнаний Апостольською Столицею де юре. Таким був шлях інших існуючих нині і визнаваних Апостольською Столицею східніх патріярхатів. У світі так вже є, що ніякий панівний чинник добровільно не здає своїх привілеїв та компетенцій і своєї влади. Від цього не вільна Римська Курія. В такому аспекті треба бачити відношення Української Католицької Церкви до Апостольської Столиці, коли мова про патріярхат, який не має ніякого відношення до релігійно - догматичних проблем, а тільки до проблем організаційного порядку, тобто до питань престижу, компетенцій і влади.

Ще одна велика втрата

Із смертю сл. п. Наталі Полонської - Василенко українська історична наука і вся українська спільнота на еміграції зазнали ще однієї великої втрати — такої, як її зазнала українська наука на рідних землях із смертю історика Івана Крип'якевича. Відійшла людина — сумлінний дослідник і науковець, яка шістдесят п'ять років свого життя віддала дослідам і вивченню української історії.

Науковий доробок Наталі Полонської - Василенко, як історика й археолога величезний і вимагає окремого дослідження. Опублікований 1970 року тимчасовий бібліографічний перелік важливіших її праць займає 12 сторінок. За тематичним поділом опублікувала вона 8 праць з археології, 42 праці з історії княжої доби Руси - України, 27 з історії Запоріжжя і Південної України, 12 з історії Гетьманщини, 18 — з історії Церкви, 34 — про Українську Академію Наук, її установи і співробітників, 29 — біографії громадських і наукових діячів та 48 статтей і рецензій. Деякі із її монографічних праць залишилися в Україні і були там знищені або ж заховані у „спецфондах" архівів КГБ.

Своєю невсипущою наполегливістю у праці, глибиною своїх досліджень і шириною зацікавлень сл. п. Наталя Полонська - Василенко буде великим і живим прикладом для молодих сучасних і майбутніх істориків не тільки на еміграції, але й в поневоленій сьогодні Москвою Україні. Праці її залишаться тривалим скарбом у скарбниці української науки, неоціненним не тільки у висвітленні української історичної правди, але й у вказанні шляхів, що ними має йти українська історична наука — сьогодні в умовах діяспори і в майбутньому у вільній Україні. Перекладені на світові мови важливіші із її праць допоможуть провести правдиву й вірну синтезу української історії також і в міжнародну історичну науку.

І. Вовчук

ВЧОРА В БОННІ — ЗАВТРА У ВАШИНҐТОНІ

(2)

Приділяючи багато уваги поширенню т о р говельних зв'язків з ЗСА та іншими країнами вільної економіки, в московській пресі твердиться, що ті зв'язки мають стати великим перспективним чинником у „підвищенні ефективности народного господарства СССР".

Заохочуючи американський бизнес до тіснішої економічної співпраці, уряд СССР ні в чому не відступає від боротьби з капіталістичним світом. „Звичайно, — пише „Правда", — тільки наївні люди можуть сподіватися, що визнання принципів мирного співіснування керівниками найбільшої капіталістичної держави усуне чи послабить протиріччя між капіталізмом і соціялізмом, що ідеологічна боротьба між ними втратить своє значення". Ствердивши таке, „Правда" з 30 травня наголошує потребу більшої пильности і посилення „послідовної боротьби проти реакційної ідеології капіталістичного світу" та його великого бизнесу.

А деякі представники великого бизнесу того заклику не хочуть чути, сподіваючись, що все якось обійдеться. Дейвід Рокефеллер, керівник одного з найбільших банків у ЗСА, відкриваючи філію свого банку в Москві, заявив: „Я думаю, що є щире бажання до комерційного зближення між СССР і ЗСА". Арманд Гамер після кількох місяців співпраці з большевиками заявив: „Діла йдуть добре". Його фірма уклала угоду на довгі роки співпраці, взялася будувати великий завод для виробництва добрив. Крім того Гамер хоче „підготувати ґрунт для інших американських фірм. Ще Ленін передбачав таку співпрацю". („Известия", ч. 76). Гамер і люди подібні йому, що хочуть допомогти, ганяючись за великими зисками, промовчують чи забули друге маячне бачення Леніна. А він говорив, що як, зміцніє соціялізм після підтримки капіталістами, прийде слушна нагода вхопити тих, що помагали, „за петельки" і покінчити з ними.

Л. Брежнєв не в гості їде до ЗСА, а шукати економічної підтримки в американського бизнесу для будови московського соціялізму. Як виглядає, то підтримку він дістане. А вона допоможе вожакові з комуністичною партією владувати над поневоленими націями та утримувати неключиме рабство в імперському комплексі СССР, з урядовою політикою ліквідації націй. А „зникнення націй, — говорив Солженіцин, — збіднить нас (світ) не менше, ніж те, коли б усі люди уподобились в один характер, в одно лице. Нація — це багатство людства, це узагальнена особистість його, і найменша з них несе свої особливі барви, таїть у собі особливу грань Божого помислу".

Та що декому з великого бизнесу до помислу Божого, коли у Арманда Гамера „діла йдуть добре. Його фірма підготовляє ґрунт для інших американських фірм". Бож Ленін, говорить А. Гамер, передбачав таку співпрацю.

Згадавши Леніна, з яким у двадцятих роках почав „бизнесувати" молодий тоді А. Гамер, він промовчав найважливіше в ленінському маячному передбаченні. Торгівлю й економічні взаємини з капіталістами Ленін наладнував для того, щоб капіталісти допомогли большевикам наладнати економіку, а це допоможе утримати владу. А як зміцниться московський соціялізм, передбачав Ленін, тоді „візьмемо капіталістів за петельки", щоб розправитись з ними.

Ніщо не змінилось у стратегії і тактиці большевиків від часу ленінських маячних „передбачень". Л. Брежнєв клянеться „боротись, не шкодуючи сил", проти капіталістичного світу з його великим бизнесом, а до ЗСА він прибуває шукати економічної підтримки для продовження будови брежнєвського капіталізму.

Два роки тому секретар ЦК Б. Пономарьов твердив, що „об'єктивні передумови для переходу до соціялізму в основних центрах капіталістичної системи давно склались. Обставини такі, що накопиченого роками і десятиріччями пального досить, щоб прорвати оболонку капіталістичної держави. Все залежить від уміння використати можливості, що є". („Правда" з 18 березня ц.р.).

Захланність деяких людей з великого бизнесу в теперішньому с п і віснувальному кліматі американської політики улегшуватиме вожакові комуністичного світу здобути вигідну економічну підтримку, щоб „проривати капіталістичну оболонку" ЗСА. Шкода, що люди подібні Армандові Гамерові в погоні за зисками, якими їх манять у Москві, не бачать підривних сил, що прибудуть, як додаток до бизнесу, щоб „прорвати" державну оболонку ЗСА.

Пригадується байка про „Вовка і кота" Є. Глібова. Вовк, що накоїв багато лиха селянам, рятуючися від біди, питав у кота, хто б із селян сховав його. Не знайшлося ні одного, щоб йому чогось не заподіяв вовк. Автор байки робить висновок-мораль: „Наші козаки ще з розуму не спали, щоб вовка від біди сховали".

В американському бизнесі, як і в політиці, думають інакше: економічною підтримкою большевизму помагають йому утримувати рабство, нищити свободу національну і людську.

Л. Дражевська

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛІЗМУ СЕРЕД НЕ-РОСІЙСЬКИХ НАРОДІВ

Оригінальні думки про революційно - національні рухи серед народів, що входили до складу Російської імперії, висунув у своїй доповіді на Історичній секції Української Вільної Академії Наук у Ню Йорку д-р Михайло Воскобійник, професор історії Університету стейту Коннектикат.

Доповідь відбулась 18 лютого ц. р. і була побудована на матеріялах докторської дисертації доповідача в Пенсильвенійському університеті, що для неї він використав численні джерела, зокрема тогочасні періодики і різномовні публікації, статистичні дані, спогади, закони. Д-р Воскобійник прийшов до висновку, що націоналізм серед не-російських народів мав перед революцією 1905 року значно більше значення, ніж то відзначають історики, зокрема совєтські. Деякі народи вже тоді ставили вимоги надання їм державної самостійности. На переломі XIX-XX століть не-російські народи стали динамічною силою в політичному, економічному і культурному житті Росії, що в той час була багатонаціональною імперією, де російський націоналізм, спираючись на царську бюрократію та консервативні кола, боровся з націоналізмом народів, поневолених Росією. Це був конфлікт між автократією і демократичними силами.

Проф. Воскобійник окреслив фактори, що спричинилися до розвитку національно - державницьких прагнень серед певних національностей Російської імперії, зокрема серед українців:

1. Розвиток капіталізму в Росії в кінці XIX віку і процес індустріялізації. Були українці торгівці, ремісники і невелика кількість промисловців. Відбувався наплив українців у місцеву адміністрацію, найбільше у земство. Українські маси вилонювали інтелектуалів.

2. Чисельно велика кількість не-російського населення. За даними перепису 1897 року не-росіян було 56.2 відс., отже російська нація була в меншості. Було чимало ускладнень через те, що не-росіяни були поділені між різними адміністративними територіями. Наприклад, литовці жили у Царстві Польському і Північно - Західньому Краю Росії, отже були під впливом двох культур — польської і російської. Це затримувало економічний і культурний розвиток литовців, що свого часу відігравали велику ролю в Східній Европі. Одна з губерній була цілком латиська, а друга — напівлатиська, напів е с т о н ська. Було дев'ять більш-менш чистих українських губерній і населена українцями Кубань; поза тим 19 повітів із значним українським населенням належало до різних губерній. Це спричиняло певні тертя, як от конфлікти між поляками і українцями через Холмську Русь.

3. Політика репресій та русифікації викликала зростання патріотизму серед не-російських народів. Так українська література розвивалась, не зважаючи на заборони. Ніякі русифікаційні заходи не могли зламати поляків.

4. Популярність децентралістичних ідей і державницьких прагнень. Політичні програми, що їх висували гуртки і партії народів Російської імперії, почалися з вимог автономії і федералізму. Рідкими вийнятками були вимоги незалежности, як от у поляків і спорадично в українців. Але й рух за федералізм та автономію вважався революційним, і уряд його поборював. Цей рух виріс із таких джерел: традиції колишньої державної незалежности (Польща, Литва, Україна, Грузія тощо); вплив політичної теорії і проктики ЗСА та Франції; слов'янофільський романтизм початку XIX століття; европейський лібералізм та соціялістичні ідеї. Національний романтизм і гльорифікація минулого набували поширення. Надзвичайно популярними були Шевченко і Міцкевич.

У 1880-их роках широкі програми европейських соціялістів почали включати національне питання. Наприклад, Карл Кавтський виступив за самовизначення націй. Перша модерна українська політична організація на російській Україні — РУП, що постала 1900 року, спершу поставила в свою програму вимогу незалежности України із включенням територій, що відійшли до Австрії. Проте, пізніше, під впливом поміркованіших елементів, вимогу незалежности РУП змінила на вимогу автономії. У Польщі дві політичні партії постали в 1890-их роках: Польська Соціялістична Партія (ППС) під проводом Пілсудського і Націонал - Д е мократична Партія під проводом Дмовського. ППС поставила незалежність Польщі своєю основною вимогою. Пізніше, на початку XX століття, обидві партії ставили поміркованіші вимоги автономії. Національний рух у Білорусі був більш культурницьким.

5. На національні відносини також впливали міжнародні відносини. Той факт що литовці, поляки, українці, молдавани, вірмени, монголи та інші народи були під владою різних держав робило всі ті прикордонні землі предметом міжнародної політики. Наприклад, Росія підтримувала панславізм і москвофільство, Німеччина — пангерманізм. Аспірації не-російських народів діставали підтримку ззовні, наприклад, мусульманські народи — від Туреччини. Також на розвиток націоналізму на-

(Закінчення на стор. 6-ій)

ДО УКРАЇНЦІВ У ЗСА

До свободолюбної Америки приїздить Л. Брежнєв — генеральний секретар ЦК КПСС: ні президент, ні голова уряду, навіть не міністер, а вожак большевицької тоталітарної партії. Ця партія, захопивши владу в Росії, завоювавши Україну і інші нації, відновила російську імперію під назвою СССР. Нині ЦК КПСС, очолюваний Л. Брежнєвим, веде несамовиту політику ліквідації української та інших неросійських, поневолених Москвою, націй, зливаючи їх з „глибоко інтернаціональним великим російським народом" за окресленням Л. Брежнєва.

Сорок років тому, щоб упокорити український народ, большевицька партія, яку очолює Л. Брежнєв, застосувала в боротьбі проти України голод, як інструмент в національній політиці і виморила сім мільйонів населення. Московський керівник Україною, тоді П. Постишев, на XVII з'їзді партії хвалився, що в організованому за пляном голоді 1933 р. „ми (большевики) знищили націоналістичну контрреволюцію", „розкрили і розбили націоналістичні ухили" (стенографічний звіт XVII з'їзду партії). Разом з організованим голодом нищено культурні нації, зліквідовано УАПЦ, знищивши 40 єпископів, тисячі служителів Церкви і мільйони вірних.

В названих злодіяннях Л. Брежнєв був активним учасником. А в кінці Другої світової війни він, як близький співробітник Н. Хрущова, разом з ним, зліквідував УГКЦеркву на західньоукраїнських землях. Перебравши владу в КПСС, Л. Брежнєв безнастанно провадить політику національно-культурного винародовлення — геноциду України, як і інших неросійських націй. Русифікація України, винищення її національно-культурних і інтелектуальних сил стало генеральною лінією в політиці партії, очолюваної Л. Брежнєвим.

В 1965 р. під керівництвом Л. Брежнєва переведено розгром українських культурних сил, а в 1968 р. з українських університетів „вичищено" сім тисяч студентів буцімто за „ідеологічні ухили". В 1972 р. імперська комуністична партія, очолена Л. Брежнєвим, вчиняє другий погром над національно-культурними силами. Понад 100 культурних діячів заарештовано і засуджено на довгі роки позбавлення волі: одних в концентраційних таборах, других в психіятричних лікарнях, якими керує КГБ. Вина їхня в тому, що вони, люблячи свій народ і батьківщину, працювали над розбудовою національної культури, обороняли націю від сваволі большевицької політики, згідно з конституцією УССР.

Чи про мир думає Л. Брежнєв і його клян з ЦК КПСС? Ні! На XXIV з'їзді партії на це питання він дав таку відповідь: „Повна перемога справи соціялізму неминуча у всьому світі, і за ту перемогу ми будемо боротися не шкодуючи сил". („Правда" з 31-го березня 1971 р.). Центральний Комітет Парті, керований Л. Брежнєвим, ні на крок не відступив від схваленої „програми миру", що має привести до перемоги комунізму над цілим світом. Голосячи миротворну політику, Москва наполегливо зміцнює військові сили імперії. Біля 4-ох мільйонів вояків тримається під зброєю, а 16-річні юнаки зобов'язані відбувати військовий вишкіл. Наслідуючи стратегічно Гітлера, в Кремлі розробляють пляни, щоб після розправи над країнами Атлантійського Союзу, куди входять ЗСА, розправитись з Китаєм.

Американцям, а перед тим німцям, ще раніше французам Л. Брежнєв базікає про мир, а в Україні, як і в інших неросійських республіках, брежнєвська політика вимагає безпощадної боротьби проти людей, що боронять свободу. Вже і П. Шелест, недавній наглядач над Україною, обвинувачений в націоналізмі і його усунено з керівного штабу—Політбюра. А його наступник, присланий Брежнєвим для боротьби з українською національною ідеєю, дорікаючи, що „керівники і партійні організації не створили атмосфери нетерпимости до будь-яких нездорових проявів", вимагає нищити українських буржуазних націоналістів. „Миротворною" пропагандою Л. Брежнєв хоче заслонити перед світом стан неконтрольованого рабства в СССР і колоніяльну політику супроти України та інших націй. В боротьбі з виявами націоналістичних тенденцій уряд СССР нищить національно-культурні надбання українського народу, жорстоко розправляючись з його культурними силами. Тисячі українських діячів кинуто у в'язниці, вивезено до концентраційних таборів за те, що вони, обороняючи національну і людську свободи, чинили спротив дикій політиці ліквідації націй.

Керівництво імперії СССР потребує економічної підтримки від ЗСА, бо за півстоліття їхнього владування сільське господарство країни доведене до безвиглядного стану. Без американського та інших країн збіжжя країна, що колись годувала Европу, неспроможна прогодувати свого населення. Совєтський уряд купує збіжжя за кордоном, але дбайливо приховує це від населення імперії. Без технічного переустаткування промисловість імперії неспроможна задовольнити потреб населення. За американською економічною підтримкою і приїхав Брежнєв до ЗСА. Він бо хоче переключити совєтську економіку на „інтенсивні методи ведення господарства", щоб добитись її ефективности, як заявив він на урочистостях в 50-ту річницю створення большевицької імперії. Американською підтримкою Л. Брежнєв хоче забезпечити собі і своєму клянові з ЦК КПСС владування і утримувати далі неконтрольоване рабство в цілій імперії.

Знаючи це, ми, українці, апелюємо до суспільно-політичних сил ЗСА і всіх, кому дорога свобода:

Не вірити миротворній пропаґанді Л. Брежнєва;

Стати в обороні національно-політичної волі і державної незалежности України та інших поневолених народів;

Масовими демонстраціями запротестувати проти брежнєвської колоніяльної політики в Україні;

Пригадуючи злодіяння Леоніда Брежнєва, домагатись звільнення національно-культурних діячів України, засуджених у беззаконних розправах.

Геть московський колоніялізм з України!

УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ ФРОНТ В ЗСА

Роман Григораш

СУМНА СТАРІСТЬ ЖЮЛЬ ВЕРНА

(2)

Так, він втомився, він уже старий і дуже хворий. Вдень мучить незагосна рана в нозі, вночі мучить безсоння. Частенько до світанку світилася лямпа у вікні вежі, де була його кімната. „Пан Верн працює над новою книжкою", — казали припізнені прохожі. Одначе, письменник займався чимсь іншим: він у к л а д а в кросворди і ломиголовки — їх уже накопичилося в нього понад дві тисячі! І все частіше підходив до полички, де поукладані були любі книжки його дитячих літ: „Мюнхгавзен", всі „робінзони", починаючи з Крузо й кінчаючи „Швайцарським Р о б і н зо н о м" Иогана Вісса, три томики оповідань Едґара По, твори Фенімора Купера. Та, постоявши хвилину, знову відходив до бюрка: бож сліпнув і міг читати лише дві-три години на день, та й то тільки при соняшному світлі...

Все рідше зустріча в с я Верн із людьми, майже не приймав відвідувачів і вже не заходив до Промислового Товариства перечитувати газети, ні до Ам'єнської Академії. Тільки щоденна прогулянка зв'язувала його із зовнішнім світом. Став мовчазним, разом із зором слабшала й пам'ять. Вже навіть не пам'ятав всіх своїх власних книжок. „Тепер кінчаю, мабуть, свій с о т и й том", — писав він в одному листі 1902-го року.

Що могло так змінити життя письменника, який тільки під час подорожування творив свої описи, тільки на морі ставав самим собою? Невже тільки той нерозважний припадок — постріл у темряві — приголомшив його назавжди й навіки позбавив крил? І люди знову починали вірити в стару леґенду, що тепер виринула наново: Верн давно помер, його вбив братанок. А підприємливий видавець Етсель, використовуючи популярне прізвище, далі з року на рік пускає у світ нові й нові повісті під маркою „Жюль Верн".

Одначе Верн жив. Париж знову побачив його в листопаді 1896-го року. Тоді він був на порозі 70-го року життя, на одне око зовсім нічого не бачив, але ступав твердо, затиснувши уста. Разом із ним ішов молодий, але вже знаний а д в о к а т Раймонд Пуанкаре (1860-1934), пізніше президент Франції (1913-1920).

Париж знав, що було причиною приїзду славного письменника. Мав відбутися голосний процес: Тюрпен — проти Верна. Обвинувачення в справі знеславлення. Незадовго перед тим появився черговий том незвичайних подорожей „Лицем до прапора". В ньому розповідає автор історію нещасного Томаса Роша, винахідника вибухового препарата „фульґаратор Роша", однією крихіткою якого можна було зруйнувати все місто. Ежен Тюрпен, геніяльний винахідник мелініту, зруйнований, підупалий, огірчений відмовою французького уряду закупити його винахід, забажав помститися за свої невдачі на всьому світі. Він твердив, що Верн у своїй повісті власне його зобразив і тому виступив на судову дорогу проти старого письменника.

Жюль Верн знав кожний камінь у своєму любому місті, але в цьому новому Парижі, де не був уже 10 років, все було інакше. В старому домі на вулиці Жакоб жив його видавець Етсель, але це вже був не його давній бистроумний друг Жюль Етсель, а куди діловитіший і багатший Естель - син. Не було приятелів із молодших літ.

Процес „Тюрпен — Верн" відбувався при зачинених дверях і до часописів нічого не діставалося з того, що відбувалося в судовій залі. Та чи могли парижани чекати на інший вислід процесу, як тільки на перемогу письменника? Верн не знав нікого в Парижі, але цілий Париж знав його.

— Ні, більше ніколи не поїду до Парижу, — казав Верн. — Ще одна світова виставка? Вежа Айфеля? Дурниці! Повітря, що ним віддихую в Ам'єні, направду здоровіше від паризького! Воно чудово впливає на нерви, голова завжди свіжа.

* * *

Тіні втоми й творчого безсилля можна було запримітити в деяких найпізніших творах Верна, писаних у задушливій самотині його кабінету. Здається, що письменникові вже тяжко приходилося знаходити теми. Наприклад, „Подорож до Франції" — це в'яле й безпомічне продовження „Швайцарського Робінзона", „Два роки вакацій" — це ще одна робінзонада, ледве чи гідна автора „Таємничого острова", „Льодовий сфінкс" — продовження недокін ч е н и х „Пригод Артура Гордона Піма" Едґара По, „Пані Бранікан" — спогади про пані Самбен, його першу вчительку, що мріє вибратися шукати свого чоловіка.

Сумне й жалюгідне видовище являв собою хворий, немічний Верн. Дуже часто диктував він свої нові твори внучкам, подеколи писав і сам з помічю спеціяльного транспарента, що помагав йому визначати положення рядків. Деякі його записки, написані о л і в цем дрижачою рукою, досі вповні не розшифровані.

На початку 1905-го року появилася друком чергова книжка „Незвичайних подорожей". Ґрандіозний плян побудови каналу під Середземним морем і перетворення Сагари на внутрішнє африканське море міг би розпалити уяву молодого. Одначе повість „Наступ моря" була написана п о х а пцем старечою рукою.

В дні появи цієї книжки Вернові було 77 літ. Він лежав, витягнувшись на своєму вузькому ліжку, біля ліжка стояло бюрко, закидане недокіченими рукописами. На підлозі тяжко дихав облізлий нюфавндленд с ь к и й пес Фолле.

— „Діябет", – сконстатував лікар Леноель, але сам Верн знав, що ця недуга зветься: кінець життя. 20-го березня 1905 року, вперше після кількох днів мовчанки, Верн розкрив свої незрячі очі й озвався до дружини: „Дай мені, будь ласка, перше видання моєї книжки „Двадцять тисяч льє під водою". Правий бік тіла хворого був уже спаралізований, тож він підняв книжку лівою рукою. Слаба, скривлена усмішка пробігла його лицем, коли відчув тверду обкладинку, але в пальцях уже не було сили вдержати доволі важку книжку.

Того дня з Парижу приїхали письменникові діти і внучки. Вся родина зібралася в домі вмираючого. — „Онорінo, Мішель, Валентино, Сюзанно, чи ви тут?" — виразно запитав він. Кожне з присутніх в і д п овідало по черзі. Запала мовчанка. Вернові очі закрилися, щоб ніколи вже не розкритися. На бюрку лежав недокінчений рукопис. Нерозбірливі рядки вилазили один на одного.

На Верновому гробі стоїть простий пам'ятник: вирізьблена з мармуру фігура славного письменника піднімає гробову плиту й простягає праву руку вгору — до сонця. „Назустріч молодості", — сповіщає лаконічний напис.

(Кінець)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 21-го ДО 25-го ТРАВНЯ 1973 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(8)

ЗВІТ УПРАВИТЕЛЯ СОЮЗІВКИ ВОЛОДИМИРА КВАСА

Союзівка обходить своє 20-ліття; я працюю вже 18 літ на цій оселі і тому мені особливо приємно звітувати. Правда, ми наймолодша дитина Союзу, бо „Свобода" обходить тепер 80-ліття. Але коли б я мав навести точно, що Союзівка зробила за тих 20 літ, не вистачило б часу.

Союзівку закуплено для приміщення старших-емеритованих членів Союзу, але з часом та оселя стала загально-українським відпочинково-культурним осередком для української молоді.

Інвестиції УНСоюзу в цю оселю вповні виправдали себе, як не зовсім матеріяльно, то вповні духово. Скільки членів приєднано за цей час, скільки нашої молоді запізналося тут з Америки, з Канади і інших країн і тут подружилися. Багато українських організацій відбули свої з'їзди, конвенції і наради та почувалися тут, як вдома, в українській атмосфері. Дитячі табори, курси секретарів, українознавчі курси, різні прогулянки автобусами, це все в рахунок Союзівки. А навіть річні наради УНСоюзу — Союз дещо заощадив, а Союзівка дещо скористала. Скільки то молоді взяло участь в курсах українознавства і тепер багато з них активні в українських організаціях. Можна б написати довгу історію розвитку і досягнень Союзівки за 20 літ, яка тепер вже служить також для цілої української громади Америки і Канади та інших країн. З різних сторін нам пишуть листи, в яких висказують признання та похвали для УНСоюзу і Союзівки.

Тому я, як управитель Союзівки дозволю собі зложити подяку і признання тим піонерам, які причинилися до купна і розвитку Союзівки. Пан предсідник вибрав добре місце під оселю, а пан Роман Слободян ніколи не жалів ні труду, ні гроша на потреби Союзівки. Також багато секретарів, а зокрема п-і Демидчук-Чучман, багато причинилася до купна і закорінення Союзівки.

Подробиці фінансові і господарські за 1972 рік подали вам пан предсідник Йосип Лисогір і Контрольна Комісія. Найкраще було б якби ви самі оглянули цілість Союзівки і побачили, нашу працю. Огляньте старий ґараж, з якого ми зробили 6-кімнатний мотель і назвали Одеса. Цю будову я сам провадив без контрактора з допомогою наших добрих фахівців В. Берізки і С. Ліхновського і ціла побудова коштувала нас тільки около 20 тисяч дол. Також перероблено бару в гуцульському стилі за моїм проєктом, але ще не докінчено. Це все дало мені багато праці, але теж багато задоволення. Одесу ми зачали будувати в лютім, а вже 19 травня кімнати були зайняті. Минулого року ми перербили тенісові корти також у власному заряді і заощадили около 9 тисяч дол. порівнюючи оферти контракторів.

Перейду коротко наші фінансові обороти. Минулого року ми мали приходу 18 тисяч менше ніж попереднього. Причина в тому, що липень не дописав через погоду. Ми старалися заощадити, де тільки можливо, щоб не вийти з дефіцитом. Дописала нам осінь так, що ми остаточно могли вкласти 30 тисяч в інвестицію та ще залишилося 7 тисяч. Це вправді невелика сума, але взявши під увагу наші низькі ціни, — це багато. Нас роками переслідує інфляція. Ми піднесли ціни на 5%, а все подорожіло на 10-15%, а цього року вже на 20-30%. Багато американських готелів банкрутує, а тримаються тільки багаті. Союзівка має іншу ціль, як тільки „робити гроші", але ми мусимо бодай покрити кошти. Я рекомендував, щоб Екзекутива піднесла ціну на 4%. Піднесли тільки за готель, а за дитячу оселю ні. Інші наші оселі не дають дітям постелі ані такої обслуги, ані такої вигоди, а рахують більше. Річ ясна, що ми повинні допомагати нашим дітям, тому прошу не розраховувати на високі зиски.

Цього року провадження Союзівки коштуватиме понад 20% більше. Тому важко вимагати від Союзівки, щоб заробляла гроші і покривала всі кошти. Я не маю нічого проти такої господарки, але треба наперед узгіднити ці справи беручи до уваги ціни харчів, обслугу, кошти програм і т. п. Ми не можемо йти нижче американського позему, бо стратимо добрих гостей. Вони розуміють теперішню ситуацію і не будуть робити проблеми, як ми підвищимо кілька долярів. Малий приклад, минулої п'ятниці я купив за 33 дол. ярини; та сама кількість мин. року коштувала 17 дол. Немає виглядів, щоб що-небудь подешевіло, бо й погода не сприяє. Зимові сезони вже два роки погані. Як буде такий ще один сезон, багато готелів тут в Кетскілі позамикають. Лещатарські витяги деякі вже закриті.

Европа теж має чималий вплив на вакаційну ситуацію. Як знаємо, багато людей, головно молоді їдуть до різних країн в Европі і це — їхні вакації. Можливо, що це довго не потриває: Я сам бачив, як европейські банки легковажать американський доляр: є надія, що тут поправиться ситуація в найближчому році. Але біжучий рік мусимо провадити в існуючій ситуації, в якій нема виглядів на роблення грошей, чого деякі члени вимагають від Союзівки.

Я пропоную, щоб вислати гостям листи і повідомити, що ми підвищили оплати — 5 дол. від особи на тиждень. Вони знають, що ціни пішли вгору, бо і сам уряд ствердив це. Річ ясна, що Екзекутива буде рішати, але я про це згадую для загальної інформації.

Так обставини склалися, що я далі ще працюю сам без помічника. Маю кількох добрих робітників, які так само працюють тяжко і з посвятою та виконують різні роботи, одного дня вони є кухарем, іншого дня мулярем, або прячуть кімнати і господарять, залежно від потреби і сезону. Також маю добру секретарку. Ми не працюємо від години до години, не трактуємо Союзівку як місце заробітку, а як нашу Союзівку. Для мене Союзівка це, немов би рідна дитина, але тому, що не маю помічника часом припильную одну річ, а іноді дещо мені легко переочити, бо не маю часу і змоги. Минулого року я мав випадок і був в шпиталі і мусів звідтам наладнувати готелеві справи. Дехто підносить різні проєкти і пропозиції відносно Союзівки, але як виконати це, коли воно зв'язане з коштами і робітниками. В бизнесі я працюю вже 38 літ і знаю, як провадити такий бизнес як Союзівка, але то не є так легко коли допомагає сьогоднішня молодь. Вчора четверо дівчат не прийшло до праці під час обіду і навіть мене не повідомили. Тому я тепер стараюся в еякій мірі заступати їх старшими. Щоб дістати добрих працівників треба їм добре заплатити, але як заробити на їхні платні при таких цінах.

Дядую усім вам, що при вашій допомозі і співпраці Союзівка стала таким важливим осередком для української громади.

6. Звіт Головної Контрольної Комісії і її членів

На порядок нарад прийшла точка 6: Звітування Головної Контрольної Комісії і її членів й гол. предсідник запросив до звітування голову мґра Івана Геврика.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Згідно з постановою статуту, Контрольна Комісія перевела провірку майна і діловодства УНСоюзу від 25 до 30 вересня 1972 р. і від 14 до 20-го квітня 1973 р. за час від 1-го січня по 31-го грудня 1972 р. а саме: І. Геврик Рекордовий Відділ, морґеджі, видатки і Канада. І. Винник Фінансовий Відділ, Б. Гнатюк Й Союзівка, І. Скальчук — Секретарство і Організаційний Відділ, М. Данилюк — „Свобода" і Видавничий Відділ.

Під час обох контроль, Головна Контрольна Комісія відбула спільні наради з Екзекутивним Комітетом та ствердила: Усі табелі подані у звітах головних урядовців, а це головного предсідника, заступника головного предсідника і рекордового секретаря, головного секретаря і організаційного референта, касира, редактора „Свободи", адміністрації „Свободи' 'і управителя Союзівки є правдиві і вірно віддзеркалють стан майна УНСоюзу і його членство з 31-го грудня 1972 р.

ПРИБУТКИ И ВИДАТКИ ЗА ЧАС ВІД 1-го січня до 31 грудня 1972 р.

	Прибутки	Видатки
СІЧЕНЬ	$ 650,611.98	$ 419,223.65
ЛЮТИЙ	547,977.59	580,604.61
БЕРЕЗЕНЬ	554,816.75	554,889.65
КВІТЕНЬ	718,443.20	548,663.46
ТРАВЕНЬ	560,251.60	302,499.23
ЧЕРВЕНЬ	592,977.41	976,751.92
ЛИПЕНЬ	725,933.36	811,498.06
СЕРПЕНЬ	640,179.00	641,987.11
ВЕРЕСЕНЬ	617,330.61	633,348.18
ЖОВТЕНЬ	722,623.35	705,019.73
ЛИСТОПАД	556,972.83	669,635.84
ГРУДЕНЬ	846,935.06	959,136.10
РАЗОМ:	$ 7,735,052.74	$ 7,803,257.54

ІНВЕСТИЦІЇ

ПРИБУТКИ:

Сплачено бондів і обнижено їх вартість	$ 170,324.54
Сплачено морґеджів	1,496,021.40
Сплачено позичок на грамотах членів	92,121.20
Обнижено вартість реальностей	18,417.63
Обнижено вартість друкарських машин	4,783.31
Обнижено вартість електронічних машин	710.60
Продано реальностей	202,502.54
РАЗОМ:	$ 1,984,881.22
Різні переноси поміж фондами та звороти	$ 136,942.39
Загальний прибуток за 1972 р.	5,613,229.13
РАЗОМ ПРИБУТОК ЗА 1972 Р.:	$ 7,735,052.74

ВИДАТКИ:

Піднесено вартість бондів	$ 3,934.46
Інвестовано в морґеджах	378,611.53
Позички членам на підклад грамот	89,272.72
Позички для УНК для Відновлення Міста	2,407,123.76
Закуплено електронічних машин	2,000.00
Збільшено вартість реальностей	22,063.66
Перебрано реальність	148,416.76
Закуплено уділів	6,446.39
РАЗОМ:	$ 3,057,869.28
Різні переноси поміж фондами та звороти	$ 136,942.39
ЗАГАЛЬНІ ВИДАТКИ:	$ 4,608,445.87
РАЗОМ ВИДАТКИ ЗА 1972 Р.:	$ 7,803,257.54

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА МҐРА ІВАНА ГЕВРИКА З ПЕРЕВІРКИ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ

Перевірка Рекордового Відділу, проведена в половині квітня 1973 року, виявила, що всі основні праці цього Відділу є виконувані за устійненим пляном скоро і точно. Із введенням строгого реченця на приймання аплікацій нових членів до останнього дня місяця дало у висліді вчасніше закінчування праць над перевіркою та оформленням аплікацій і видачею новим членам їхніх грамот вже 10-го, а найдалі 12-го кожного місяця. Особливу увагу присвячується в Рекордовому Відділі уважливій перевірці аплікації для устійнення висоти риску забезпечення аплікантa під оглядом здоров'я, чи безпеки його затруднення, або налогів. Висилку грамот закінчує Рекордовий Відділ не пізніше 12-го дня місяця, а місячних розметів, тобто виказів виготовлених Рекордовим Відділом і рахунків виготовлених Фінансовим Відділом, не пізніше 14-го дня місяця. Біля 15-го виходять вже повідомлення про платні від 1-го чергового місяця вкладки на плянах квартальному, піврічному та річному. Цим самим Відділи отримують повідомлення завчасу перед датою платности цих вкладок.

Всі зміни в забезпеченевих плянах членів, як зміни кляси чи сум забезпечення, зміни плянів платности вкладок, додавання або віднимання оплат братських фондів і передплати „Свободи", зміни прізвищ і спадкоємців поладнує Рекордовий Відділ справно згідно з бажанням членів і повідомленнями від секретарів. Також висилка аплікацій на допомоги, висилка посмертних листів, виготовлення і висилка аплікацій на грошові звороти, чи висилка формулярів на перехід членів деп. молоді до деп. дорослих відбуваються в тому самому дні, коли надходять до Рекордового Відділу такі замовлення чи повідомлення.

Кореспонденції із секретарями та організаторами і з членами присвячує Рекордовий Відділ, а зокрема його керівник, належну увагу. Я мав нагоду ще раз ствердити, прочитуючи копії листів В. Сохана, що листування є дуже дбайливе та повне інформацій, вияснень та порад. Це значно допомагає секретарям та організаторам у їхній праці. З листування можна бачити, з якою дбайливістю ставиться на перше місце добро кожного члена та загалу членства УНСоюзу. Листи із відповідями на листування з терену відходять звичайно з Рекордового Відділу не пізніше, як три дні після одержання листів від секретарів, організаторів, чи поодиноких членів. Я докладно прочитував листування п. Сохана і ствердив, що не було жадних залеглостей в ньому та що в цих листах докладає він багато старань, щоб допомогти приєднуванню нових членів та посилити членську кампанію для дальшого росту УНСоюзу.

Саме напередодні нашої контролі Рекордовий Відділ поповнив свій склад новою службовичкою, яка мала б після засвоєння основних ділянок праці Відділу писати листи по-українськи, щоб так хоч частинно відтяжити аж надто перевантаженого листуванням та іншими обов'язками заступника головного предсідника п. Сохана.

Машини, на яких виконує Рекордовий Відділ цілий ряд праць, це машини IBM, вік яких означає, що вони повинні вже бути повністю амортизовані. Тому тут треба повторити завваґу із нашої минулорічної перевірки, що треба придбати на місце цих старих машин нові та кращі. З вияснення п. Сохана ми довідалися, що з перенесенням Головної Канцелярії до нового будинку вирішиться теж питання винайму, чи закупівлі нових машин для виконування тих праць, що їх ще старається виконувати Рекордовий Відділ на машинах, що вже мають понад 20 років.

Під час перевірки я мав нагоду ствердити, що п. Сохан займається публікацією знімок нових членів деп. молоді та виготовляє вістки для „Свободи" про вислідм членської кампанії із поіменними списками секретарів і союзовців та числами приєднаних ними членів.

Під час перевірки йшла в Рекордовому Відділі підготова до виплати чергової дивіденди чеками у формі дірковaних картотек IBM. Чеки вже були замовлені, також друкуквалися вже обіжники про цьогорічну дивіденду і заклики скаладати чеки на Фонд Наглої Потреби. Ці останні друки в друкарні „Свободи", а чеки в друкарні IBM. Рівночасно проходили вже праці над картотеками IBM, з яких дуплікується інформації про членів на чеки IBM.

З дуже докладної статистики, що її веде Рекордовий Відділ, ми мали нагоду дістати вичерпні інформації про стан і рух членства. На підставі цієї ж статистики виготовив я наступні таблиці із основними даними про членство УНСоюзу в 1972 році.

ЗМІНИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ЗА 1972 РІК

Стан активних членів з 1-го січня 1972 р.	71,880
Нові члени, приєднані в 1972 році	4,216
Разом:	76,096

ВТРАТИ В 1972 РОЦІ:

Суспензи	465
Грошові звороти	891
Виплати Е. грамот	1,614
Сплати вкладок Р Грамот	1,182
Смертні виплати	964
Інші втрати членства	115
Разом втрати:	5,231

Стан активних членів з 31-го грудня 1972 р. 70,865

АКТИВНІ ЧЛЕНИ

Порівняння стану членів 1971 і 1972 років

	Стан членів 31. 12. 1971	Стан членів 31. 12 1972	Прибуток, або втрата
Молодь	21,583	20,886	— 717
Дорослі	45,941	45,172	— 769
Грамоти АДД	4,356	4,827	+ 471
Разом:	71,880	70,865	— 1,015

ВСІ ЧЛЕНИ УНС

Порівняння стану членів 1971 і 1972 років

	Стан членів 31. 12. 1971	Стан членів 31. 12. 1972	Прибуток, або втрата
Молодь	25,249	24,731	— 518
Дорслі	58,761	58,655	— 106
Грамоти АДД	4,356	4,827	+ 471
Разом:	88,366	88,213	— 153

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ З 31-го ГРУДНЯ 1972 Р. ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Департамент Молоді

Кляса	Число членів
Кляса I (Т-16 і Т-18)	675
Кляса II (Р-70)	226
Кляса 4Р (Р-20)	519
Кляса 5Е (Е-20)	705
Нові кляси:	
Кляса Е-20	6,047
Кляса Е-18	4,570
Кляса Е-65	278
Кляса Р-20	7,698
Кляса Р-65	148
Разом активних членів	20,866
На випл. забезп. і безпл. продовженні	3,865
Всіх разом у Департаменті Молоді	24,731

Департамент Дорослих

Кляса	Число членів
Старий рід забезпечення	57
Кляса О (Р-70)	232
Кляса Т	3,522
Кляса W	12,365
Кляса Р-20	13,722
Кляса Е-20	9,817
Кляса Е-65	2,333
Кляса Р-65	1,546
Кляса DP-60	273
Кляса DP-65	448
Кляса Т-5	40
Кляса Т-10	233
Кляса ADD	4,827
Дорослі члени з молодечими грамотами:	
Кляса 4Р (Р-20)	40
Кляса 5Е (Е-20)	53
Кляса Р-20	241
Кляса Е-20	221
Кляса Р-65	10
Кляса Е-65	19
Разом активних членів	49,999
На випл. забезп. і безпл. продовженні	13,483
Всіх разом у Департаменті Дорослих	63,482

Підсумки

Всіх членів у Деп. Молоді	24,731
Всіх членів у Департаменті Дорослих	63,482
Разом всіх членів 31-го грудня 1972 р.:	88,213

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З 31-го ГРУДНЯ 1972 РОКУ

	Число членів	Їх сума забезп.
Активні члени Деп. Молоді	20,866	$ 20,048,225
Активні члени Деп. Дорослих	45,172	50,219,490
Члени на Акцидентовому забезпеченні	4,827	24,135.000
Молодь на випл. забезп. і безпл. продов.	3,865	2,601,128
Дорослі на випл. забезп. і безпл. продов.	13,483	10,059,223
Разом усі члени:	88,213	$ 107,063,351

КАНАДА

У приміщенні канцелярії адвоката Р. Максимова зберігаються копії місячних виказів Канадських Відділів Департаменту Дорослих, Молодечого і Акцидентового, всі викази депозитів, державних бондів, інших канадських інвестицій, головна книга морґеджів, книга позичок, на грамоти членів та книги, які відносяться до асекурації а Департаменту в Оттаві. Дальше зберігаються всі копії банкових депозитів, копії посвідок заплачення на позики грамот, посвідки за заплачення відсотків і сплати капіталу.

Канада мала з кінцем 31 грудня 1972 р. 8,798 членів. Їх сума забезпечення 16,217,850.00 дол. Виплачених членів, які є на безплатному продовженні 581 на суму 441,997.00 дол. Разом усіх членів на 1-го січня 1973 р. 9,366 на суму забезпечення 16,323,895.00 дол.

Для дальшої розбудови УНСоюзу обов'язково потрібно молодих людей включити в союзове життя, щоб вони допомогли молодим людям зрозуміти значення української асекурації, яка не тільки помагає їм але й українській справі в загальному.

ЗВІТ

Головного Контролера Івана Винника з переведеної провірки фінансового Відділу Українського Народного Союзу за час від дня 1.січня 1972 р. до дня 31.грудня 1972 р.

Провірку переведено в днях від 14.квітня 1973 до дня 20.квітня 1973 р.

До провірки предложено: книги касових приходів і розходів, головні і побічні книги, викази платень, податкових зізнань, здепонованих бондів в банках, відписи конт, чекові і ощадностеві банкові книжочки, та відповідні документи фінансового Відділу.

На підставі предложених і перевірених книг і документів стверджено, що за час від дня 1.січня 1972 р. до дня 31.грудня 1972 р. вплинуло до каси Українського Народного Союзу:

ПРИХОДИ:

1. Членські вклaдки:		
- Забезпечення на життя	2.735.481.96	
- Забезпечення від випадків	54.521.60	
- Братський фонд	77.755.50	
РАЗОМ: членські вкладки:		2.867.759.06
2. Відсотки:		
- З бондів	1.166.268.38	
- З Морґеджів	423.302.66	
- З Позичок членам	20.874.72	
- З Української Нац.Корпорації	245.123.76	
- З Уділів-дивіденда	36.778.14	
- З Ощадностевих банкових конт	5.971.86	
РАЗОМ: відсотки		1.898.319.52
3. Чинші-реальности:		
- Чинші від проданих будинків	11.083.85	
- Чинші 81-83 Ґренд стріт	24.000.00	
- Податки від заморґеджованих реальностей	11.760.44	
РАЗОМ: чинші-реальности		46.844.29
4. Інші впливи:		
- Сирітський фонд	1.916.67	
- Фонд наглої потреби	1.864.63	
- Зворот за реасекурацію	8.402.00	
- Підвищення вартостей бондів	3.934.46	
- Дохід з продажі бондів	184.26	
- З виміни канадійської валюти	6.408.13	
- З вплат до Народного Фонду	59.00	
- З продажі англьомовної енциклопедії	26.429.40	
РАЗОМ: інші впливи		49.198.55
5. Союзівка:		
- Загальний прихід	325.295.75	325.295.75
6. Видавництво-Свобода:		
- Загальний прихід	425.811.96	425.811.96
РАЗОМ ПРИХОДИ У.Н.С.		5.613.229.13

(Продовження на стор. 4-ій)

6. Звіт Головної Контрольної Комісії і її членів

(Продовження зі стор. 3-ої)

7.Бонди:		
- Вплинуло з продажі бондів	170.324.54	170.324.54
8.Гіпотечні позички-морґеджі:		
- Вплинуло з морґеджових позичок	1.496.021.40	1.496.021.40
9.Позички членам:		
- Вплинуло з позичок	92.121.20	92.121.20
10.Реальности:		
- З продажі перебраних реальностей	202.502.54	202.502.54
11.Амортизаційний фонд:		
- З реальностей Кернгонксон	18.417.63	
- З машин друкарні	4.783.31	
- З машин канцелярії	710.60	
РАЗОМ:Амортизаційний фонд		23.911.54
12.Різні:		
- Переноси фондів	136.942.39	136.942.39
РАЗОМ КАСОВІ ПРИХОДИ		7.735.052.74
Готівка на день 1.січня 1972 року		260.722.99
РАЗОМ:		7.995.775.78

ВИДАТКИ:

1.Виплати грамот:		
- Дозрілі грамоти	1.154.669.95	
- Посмертні грамоти	772.704.33	
- Передчасні грамоти	221.780.14	
- Подвійне забезпечення	11.000.00	
- Забезпечення А.Д.Д	12.500.00	
- Сирітський фонд	3.713.32	
- Діти,що їх родичі померли	4.933.84	
- Премії за реасекурацію	10.840.42	
- Податки-Канада	61.627.21	
- Лікарські бадання нових членів	4.393.64	
- Головний лікар	750.00	
- Актюар за оцінку статистики	7.979.55	
- Асекураційні відділи за дозволи	1.598.24	
- Правні поради	500.00	
- Виміна канадійської валюти	378.96	
- Відсотки від сирітського фонду	319.80	
РАЗОМ:виплати грамот		2.269.689.40
2.Кошти адміністрації:		
А.Персональні:		
- Платні Екзекутиви	67.108.99	
- Платні Працівників	167.659.75	
РАЗОМ:персональні видатки:		234.768.74
Б.Забезпечення працівників:		
- Пенсійний фонд	75.554.00	
- Хворобове забезпечення	18.027.30	
- Асекурація	7.645.43	
- Безробіття і хворобове /стейт/	3.130.98	
- Обезпечення від випадків	2.695.00	
- Соціяльне забезпечення	11.740.22	
- Безробіття/федеральний податок/	1.146.96	
- Одноразова відправа службовикові	1.111.45	
РАЗОМ:забезпечення працівників		121.051.34
В.Річеві видатки:		
- Чинш	12.000.00	
- Канцелярійні прибори і друки	49.792.13	
- Поштові оплати	12.438.75	
- Телефони і телеграми	6.660.72	
- Асекурація будинків	2.542.89	
- Обслуга машин І.Б.М.	3.686.43	
- Вкладки до братських організацій	1.077.00	
- Асекураційні книжки і журнали	1.130.78	
- Машини і устаткування	2.634.06	
РАЗОМ:річеві видатки		91.962.76
Г.Кошти подорожей,засідань і репрезентацій:		
- Кошти засідань і репрезентацій	26.262.31	
- Кошти річних засідань	15.595.39	
- Кошти Контрольної Комісії	3.830.30	
- Кошти канадійської канцелярії	750.00	
РАЗОМ:кошти подорожей,засідань і репрезентацій		46.488.00
3.Організаційний Відділ:		
- Відділові секретарі 7 %	127.623.62	
- Винагорода за нових членів	52.186.92	
- Зворот коштів секретарям за нових ч	47.840.81	
- Відділові Предсідники і касієри	2.245.50	
- Платні обласних організаторів	37.283.30	
- Кошти подорожей обласних організат.	28.132.47	
- Кошти обласних засідань	1.879.87	
- Оголошення і друки	8.435.80	
- Канцелярійні приладдя	3.328.06	
РАЗОМ:Організаційний Відділ		308.956.35
4.Кошти інвестицій:		
- Обслуга при бондах	5.407.08	
- Страта при продажі бондів	101.72	
- Кошти інвестицій в морґеджах	54.40	
Обниження вартости в бондах	8.188.08	
РАЗОМ:кошти інвестицій		13.751.28
5.Дивіденда:		
- Виплачено дивіденду членам	410.755.12	410.755.12
6.Кошти конвенції:		
- Свобода за друки і інші видатки	3.600.00	3.600.00
7.Допомоги-пожертви:		
- Допомога членам	30.725.00	
- Пожертви Організаціям	16.792.00	
- Пожертви потерпілим від стихійних нещасть	13.936.82	
- На Фонд Оборони людських прав	5.000.00	
РАЗОМ:допомоги,пожертви		66.453.82
8.Свобода:		
- Свобода за членів	187.200.00	187.200.00
9.Комісії:		
- Комісія стипендійна	12.905.58	
- Комісія спортова	3.887.07	
РАЗОМ:Комісії		16.792.65
10.Реальности:/чинші,вдержання/:		
- Страта при продажі перебраних реальностей	58.266.52	
- Кошти вдержання будинків 81-83 Гренд стр.	17.660.55	
- Кошти вдержання перебраних будинків	15.805.24	
РАЗОМ:Реальности		91.732.31
11.Українські публікації:		
- Видання українських публікацій	2.027.21	2.027.21
12.Амортизація:		
- Амортизація реальностей	18.417.63	
- Амортизація машин в друкарні	4.783.31	
- Амортизація машин в канцелярії	710.60	
РАЗОМ:Амортизація		23.911.54
13.Союзівка:		
- Загальні видатки	295.906.93	295.906.93
14.Видавництво-Свобода:		
- Загальні видатки	423.448.42	423.448.42
РАЗОМ ВИДАТКИ У.Н.С.		4.608.445.87
15.Бонди:		
- Підвищено вартість бондів	3.934.46	3.934.46
16.Гіпотечні позички-морґеджі:		
- Уділено гіпотечних позичок-морґеджів	378.611.53	378.611.58
17.Позички членам:		
- Уділено позичок членам	89.272.72	89.272.72
18.Українська Національна Корпорація:		
- Уділено позичку на будову дому	2.407.123.76	2.407.128.76
19.Уділи:		
- Закуплено уділів	6.446.39	6.446.89
20.Реальности:		
- Перебрано реальности	148.41[illegible].76	
- Збільшено вартість реальностей	22.063.66	
РАЗОМ:реальности		170.480.42
21.Інвентар:		
- Закуплено електричні машини	2.000.00	2.000.00
22.Різні:		
- Переноси фондів	136.942.39	136.942.39
РАЗОМ КАСОВІ ВИПЛАТИ:		7.803.257.54
Готівка на день 31.грудня 1972 р.		192.518.19
РАЗОМ:		7.995.775.73

Готівка в сумі 192.518.19 ульокована в слідуючих банках:

1.Бенкерс Труст Компани Ню-Йорк	21.857.58
2.Кенедієн Імперіял Бенк оф Комерс Торонто	36.613.72
3.Комершел Труст Компані Джерзі Сіті	21.021.62
4.Елленвіл Нейшенел Бенк	18.518.95
5.Фірст Джерзі Націонал Бенк Джерзі Сіті	6.274.51
6.Ірвінг Трост Компані Ню-Йорк	16.625.92
7.Кінгстон Трост Компані Кінгстон	11.864.67
8.Морґан Ґаранті Трост Компані Ню-Йорк	986.47
9.Гарден Стейт Нейшенел Бенк Джерзі Сіті	585.61
10.Роял Банк оф Канада,Торонто	28.404.92
11.Юніон Канті Трост Компані Елізабет	4.564.77
12.Провідент Сейвінг Бенк,Джерзі Сіті	25.249.44
РАЗОМ:	192.518.19

ЗІСТАВЛЕННЯ КАСОВИХ ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ЗА 1972 Р.

В 1972 році вплинуло до каси	7.735.052.74	
В 1972 році виплачено з каси		7.803.257.54
Готівка на день 1.січня 1972	260.722.99	
Готівка на день 31.грудня 72		192.518.19
РАЗОМ:	7.995.775.73	7.995.775.73

(Продовження буде)

Найвизначніші довідкові видання за 1972 р.

Чикаґо (А. Б.) — Щорічно Американська Бібліотечна Асоціяція назначує спеціяльний комітет для селекції і відзначення найкращих публікацій в Америці з довідкової літератури т. зв. „референс воркс", яка охоплює енциклопедії, бібліографії і енциклопедичні довідники, атляси і інші довідники. У 1972 р. в ЗСА появилося біля три тисячі довідкових видань. У 1973 р. АБА оприлюднило листу рекомендованих і відзначених найвизначніших довідкових публікацій за 1972 рік. Разом відзначено 68 праць з усіх публікацій. У згаданій листі знаходимо два видання українських вчених, а саме: Wynar Bohdan — Reference Books in Paperback: an Annotated Quide — Libraries Unlimited, 1972; Wynar Lubomyr — Encyclopedic Directory of Ethnic Newspapers and Periodicals in the United States. Libraries Unlimited, 1972 (Library Journal, April 1973).

Американське Видавництво Ляйбреріс Анлімітед створило окрему філію „Юкреніян Академікс Прес", з ціллю видання англомовних українознавчих публікацій. Протягом сімох місяців вже появилися три українознавчі видання Академічного Видавництва.

В ІТАЛІЇ ЗРЕЗИГНУВАВ ПРЕМ'ЄР Джуліо Андреоті, а з ним подався до димісії цілий кабінет. Від часу упадку режиму Муссоліні це вже був за чергою 34 італійський уряд. Знайомі з ситуацією в Італії вважають, що черговий кабінет буде зформований на базі альянсу християнських демократів з соціялістами.

У зв'язку з подякою Усім, що причинилися до звеличання пам'яті Евстахія Гомотюка (Свобода, 2-го червня, 1973), пропущено слідуюче: Щиро дякуємо Членам Хору і диригентові п. інж. О. Припліякові.

Перепрошую за недогляд.

Вільгельміна Гомотюк

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ і ОКРУГИ!

18-го червня ц. р. до ЗСА прибуває Л. Брежнєв — володар імперського царства СССР. Він шукає економічної підтримки для будови московського комунізму в СССР, уряд якого намагається ліквідувати українську й інші поневолені Москвою нації, — злити їх з „великим русским народом".

Не можемо мовчати. Нашим обов'язком є запротестувати проти большевицького вандалізму в Україні; пригадати американцям про злодійську політику Л. Брежнєва.

Для того Організації Українського Визвольного Фронту в співпраці з Об'єднаним Комітетом Українсько-Американських Організацій м. Ню Йорку — Відділ УККА — разом організують в неділю, 17-го червня, о год. 2-ій протестаційну демонстрацію. Збірка демонстрантів на 47-ій вулиці і 1-ша евеню, напроти будинку Об'єднаних Націй.

Прибудьмо всі, пригадаймо замучених у голодовій облозі і запротестуймо проти нинішнього національно-культурного винародовлення в Україні, яке веде большевицький уряд під проводом Л. Брежнєва.

Всі на демонстрацію! Вимагаймо звільнення культурних діячів України.

Геть московський колоніялізм!

Масовою участю підтримаймо демонстрацію ПАБНА — в понеділок, 18-го червня, год. 6-та, місце: 5-та евеню і 42-га вулиця.

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в ЗСА

Вечір Ольги Кобилянської

15-го травня, в приявності численних гостей, Гурток Книголюбів та 20-ий Відділ СУА у Філядельфії, влаштував Літературний Вечір Ольги Кобилянської, названий „Царівна зелених гір".

Високої літературної ваги надала Вечерові доповідь ред. Лідії Бурачинської про „Молодече кохання Ольги Кобилянської" на підставі досі недрукованого щоденника письменниці. Ред Бурачинська, що у своїх друкованих останньо в журналі ,Наше життя' (на основі того ж щоденника) нарисах про взаємини Ольги Кобилянської виявила справжній талант у таких есеях, далі у цій доповіді тонку і гарно оформлену аналізу першого любовного захоплення Ольги. Його більш чи менш свідомим цього факту предметом студент з Відня, що під час двох літніх вакацій перебував в Кімполюнзі на Буковині, де жила тоді Ольга. В її щоденнику занотована кожна розмова з ним, у якій він виявив зацікавлення її поглядами, якийсь глибший погляд очей, затримана довше при прощанні рука — все те викликало трепетливі порухи серця молодої, тоді 20-літньої майбутньої письменниці. І хоч Є. Озаркевич ніколи більше не навідався до Кімполюнґа — то вони, ті переживання, дали потім один з мотивів „Царівни"...

Дуже добре підібрані нариси Ольги Кобилянської читали молоді студенти — так само дуже добре. У символічному (які всі інші читані) нарисі „Через море" Дора Варварів і Зоряна Луцька передали зі стриманою, але глибокою насиченістю розмови двох чайок, Марко Тарнавський, передавач мови автора, ні разу не попсував тону зайвим його підвищенням. Вони створили бездоганну цілість, що залишила глибоке враження.

Несподіванкою для авторки цих рядків була дуже гарна евфонія мови Уляни Бачинської (іде вона її тут схопила?) вдягнута у стилевий буковинський одяг, вона читала нарис „Там, де зорі пробивались".

Так само добре, як і в попередньому виступі, читали ще: Зоряна Луцька нарис „В Долах", Марко Тарнавський — нарис „Хрест", в якому свої похорони, а потім, в оголеному від усього спадкоємцями помешканні, віднаходить тільки, освітлений випадковим промінчиком сонця — нікому не цікавий, власний життьовий хрест...

Вечір урізноріднила виступом співачка Марія Лисяк, що відспівала приємним голосом три пісні: „Нагадай Бандуро" Г. Китастого, пісню Юрія Лаврівського до слів Лесі Лисак „Мати" та О. Біґаш „Журавлі летять" до слів М. Ткача.

Незаповіджений у програмі, але вдатний виступ смичкового тріо братів і сестер Ольховських, що його підготовив проф. П. Прус в'язанкою пісень закінчив вечір. Вечір започаткувала поетичним словом д-р Наталя Пазуняк, якій треба завдячувати підбір творів письменниці, а також, у великій мірі, гарну дикцію молодих. Треба радіти такою доброю „зміною" в культурній дії.

М. Струтинська

Спростування

В статті „Ювілейні Святкування в Пассейку", яка була надрукована в щоденнику „Свобода" 2 травня 1973 р. автор під ініціялами І. Б. через непоінформованість допустився помилки. В статті написано, „громада руководячись потребою зміни на останніх загальних зборах УККА вибрала до Управи молодих людей і професіоналістів". Тут є заподіяна кривда для колишньої Управи УККА, бо в попередній Управі були громадські діячі, професіоналісти і молодь, що більше попередня довголітня голова п-і С. Стефанів була одна із перших, що закликала молодь до праці і сама безкорисно трудилась для громади впродовж довгих літ. Як виразником подяки загальні збори, яких я був предсідником одноголосно винагородили її, першу в цій окрузі а може і стейті, наданням почесного головства УККА.

І. Буртик

УПРАВА
УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА
і
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
„УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКА"
з глибоким смутком повідомляють Членство Товариства і Українське Громадянство, що 8-го червня 1973 року померла на 90-му році життя у Німеччині

✝

бл. п.
ПРОФ. Д-Р НАТАЛІЯ
ПОЛОНСЬКА-ВАСИЛЕНКО

одна з найвизначніших сучасних українських істориків, член-основник Українського Історичного Товариства, заступниця голови УІТ, член редакційної колегії „Українського Історика", професор і декан Українського Вільного Університету, член багатьох наукових товариств і визначна організаторка українського наукового життя.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ
ім. ШЕВЧЕНКА
і
НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
в глибокому смутку повідомляють, що 8-го червня 1973 р. відійшла у Вічність на 90-му році життя

✝

Проф. Д-р НАТАЛІЯ
ПОЛОНСЬКА-ВАСИЛЕНКО

дійсний член НТШ, довголітній декан і професор філософічного факультету УВУ, визначний історик і архівар, автор численних наукових праць.

ПОХОРОН відбудеться в Новому Ульмі, Німеччина.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
св. п. ЛЮДМИЛИ
ІВЧЕНКО-КОВАЛЕНКО
буде відправлена
ПАНАХИДА
в суботу, 16-го червня 1973 р.
о год. 1-ій по пол. на МОГИЛІ
в САВТ БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
Запрошуємо Сестрицтва і Друзів Покійної до спільної молитви.
ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ
ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ у США

✝

З великим болем повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що в середу, 13-го червня 1973 р. трагічно загинули наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, ДОЧКА, СЕСТРА і СИНОВА

бл. п.
СОФІЯ ВІРА З ГНАТИШАКІВ
ЛІЩИНСЬКА

на 46-му році життя,

та її СИН і наш Найдорожчий СИН, БРАТ, ВНУК і СЕСТРІНОК

бл. п.
ЮРІЙ ІГОР ЛІЩИНСЬКИЙ

на 18-му році життя

ПАРАСТАС за померлих відправиться в п'ятницю, 15-го червня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні п. Сиджейчак при Чирч вул. в Амстердамі, Н. Й.

ПОХОРОНИ відбудуться в суботу, 16-го червня 1973 р. о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. о. Миколая в Амстердамі при вул. Пуласкі, а опісля на український, місцевий цвинтар.

Горем прибиті:

ЯРОСЛАВ — чоловік і батько
ЛЮБОВ — донька і сестра
ЄВГЕН — син і брат
о. ЮРІЙ й ОЛЬГА ГНАТИШАКИ — батьки і дідусі
о. ЛЕВ ЛІЩИНСЬКИЙ — дідуньо і тесть
ОРЕСТ ГНАТИШАК з родиною в Україні — брат і вуйко
МАРІЯ ХРОМОВСЬКА, СТЕФАНІЯ САВЧАК, ГАЛИНА ГАУК — тети
ЯРОСЛАВ САВЧАК — вуйко
та близька і дальша Родина в Америці, Канаді й Україні

Управа НТШ в ЗСА відбула чергову сесію

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

ком і тих жертводавців Американського НТШ, що в останніх 20 роках вплатили наряз чи ратами суму приблизно 1 000 дол. на цілі НТШ в ЗСА.

Для відповідної пропаганди ювілею НТШ розіслано до 9 українських радіостанцій промову голови Комітету проф. О. Андрушкова, нагрАну на ленті звукозапису, та відповідні матеріяли для використання. Постійні комунікати та повідомлення і статті вислається до української преси Америки, Канади, Европи і Австралії. З ювілейних видань НТШ друкується під цю пору англомовне видання „Історії НТШ" проф. В. Лева, англомовне видання вибраних творів Івана Франка, разом з „Мойсеєм", багато ілюстроване, у люксусовому виданні, книгу абстрактів доповідей Конгресу в двох мовах та перший том Просідінґс.

З черги Управа НТШ відмітила свою участь в академіях у Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа, що відбулися у Філядельфії 13-го травня та в Нюарку 15 травня ц. р. В нарадах Комітету вшанування Кардинала на американській землі бере участь з рамени НТШ — інж. Р. Кобринський. Треба зазначити, що Їх Блаженство Кардинал Кир Йосиф прийняв запрошення до Почесної Президії Наукового Конгресу НТШ.

З черги проф. М. Стахів звітував про поїздку до Онтаріо, Каліф., де конферував з Управою Американсько-Української Фундації. Зібрані нею музейні експонати поділено комісійно для бібліотеки і архіву НТШ в Ню Йорку, для Українського Музею в Чікаґо, а частина експонатів залишилась в Онтаріо. Проф. М. Стахів поінформував також, що сл. п. інж. І. Романюк додав до свого фонду, який виносить 15.000 дол. ще понад 5.000 дол. Проф. Стахів поінформував ще про недугу сл. п. Романюка та про похорон в Бавнд Бруку. На закінчення сесії обговорено ряд адміністраційних справ, яку купно першого видання „Кобзаря" та інше. Прийнято також дальших 7 нових звичайних членів.

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛІЗМУ СЕРЕД НЕ-РОСІЙСЬКИХ НАРОДІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

родів у Росії вплинула відносна свобода і політичні та культурні досягнення їхніх братів, що перебували в інших державах, як от полякі та українців у Австро-Угорщині.

Всі згадані фактори привели до зростання націоналізму серед не-російських народів Російської імперії, і націоналізм, в додаток до соціяльних факторів, став чинником революції 1905 року.

Багато людей різних національностей ставали революціонерами. Частина їх приєднувалась до всеросійських опозиційних партій, а частина створювала свої національні партії з власними програмами. Переважна більшість їх домагалась автономії.

Після доповіді була дискусія. Кілька промовців підкреслило, що проф. Воскобійник висунув ряд нових поглядів, але треба ще більше аргументації, щоб належно показати ролю національно - визвольних рухів у Росії на початку XX століття.

ОУП „Слово" у Канаді відбуло свій з'їзд у Торонті

(Закінчення зі стор. 1-ої)

У програмі була доповідь Олександри Черненко з Едмонтону на тему „Українська література в канадській славістиці".

Другу доповідь на цій сесії прочитала Ірина Макарик з Торонта. Темою була „Інтеграція без втрати субстанції". Доповідачка відома вже із З'їзду СУЖ, де вона була однією із панелістов. У Торонті є вона членом молодечої секції Союзу Українських Журналістів та проявляє живу діяльність у письменницькому та журналістичному середовищі. І. Макарик ствердила, що втримання національної ідентичности треба будувати не кличами, а базувати на дослідах, не відриваних від сучасного світу, довкілля та умов, питомих країні нашого поселення. Сесія закінчилася живою дискусією.

Увечері цього ж дня о год. 8 відбувся „Прилюдний вечір українських письменників", яким проводив Улас Самчук. Виступали поети та письменники з Канади та ЗСА: Б. Будний (Оттава), О. Гай - Головко (Вінніпег), О. Зуєвський (Едмонтон), І. Керницький (Ню Йорк), Ю. Любович (Ню Йорк), Б. Мазепа (Едмонтон), О. Мак (Торонто), Б. Олександрів (Торонто), М. Понеділок (Ню Йорк), В. Скорупський (Торонто), Я. Славутич (Едмонтон), В. Чопик (Юта), а з молодших І. Макарик (Торонто та М. Царинник (Філядельфія).

Вечір дав широкий перегляд творчости українців на цьому континенті, був різноманітний як під оглядом жанрів, тематики, так і стилю та форми вислову. Вщерть виповнена заля і жива реакція публіки засвідчувала про позем творчости та про зацікавлення присутніх.

У суботу 2-го червня відбулася англо - французька сесія з'їзду, якою проводив професор та голова Славістичного Відділу Манітобського Університету д-р Ярослав Рудницький. Сесію відкрив та впровадив у її проблематику голова „Слова" Юрій Стефаник.

Доповідь „Збереження української мови і культури" виголосив д-р М. Лупул, професор Університету в Едмонтоні. Д-р В. Кірконнелл доповідав на тему „Українські автори під канадським небом". О. Войценко з Вінніпегу говорила про „Вовдлеризацію української літератури колись і тепер", а вкінці д-р С. Дж. Ейнен доповідав на тему „Навчання французької мови в англійській Канаді".

Доповіді та дискусія відбувалися англійською та французькою мовами. У дискусії чи не найбільшу увагу присвячено мові і її навчанню та проблемі бовдлеризації.

Цього ж дня по полудні відбулася друга українська сесія з'їзду. Проводив нею В. Софронів Левицький. У програмі були чотири доповіді. І. Боднарчук говорив про „Проблеми української літератури для дітей" звертаючи головну увагу на питання літератури для дітей та її недостачі, як теж і справу читачів, яких треба б призвичаювати до читання українських книжки.

Доповідь проф. д-ра Яра Славутича „75 річчя української поезії в Канаді" сягала 1898 р. коли то у „Свободі" появився перший вірш одного із піонерів поселенців Канади. Деякі зауваження й оцінки доповідача творчости сучасних українських поетів у Канаді зустрілися з неприхильною реакцією публіки та дискутантів.

Професор д-р О. Зуєвський (Едмонтон) читав доповідь на тему „Українська еміграційна література, як університетський курс", подаючи річеву інформацію із поетичною формою. Доповідь проф. Яр. Рудницького п. н. „Завваги читача про нашу літературну дійсність" мало стосуватися літературних справ. Закінчилася ця сесія пожвавленою дискусією, яка заторкувала питання дитячого читача, тематики й навчання літератури в канадських університетах тощо. Сесію проводив В. Софрон Левицький.

У трапезі - бенкеті, що відбулася цього ж дня увечері, взяли участь та виголосили привіти представник Канадського Уряду з Оттави С. Яворський, а від Міської Ради Метрополітального Торонта радний В. Бойчук. Головного промовця представив проф. Богдан Медвіцький з Едмонтону. Це: д-р Джеймс Джей, МекГрегор, автор відомої книжки „Вільні землі" про перших українських поселенців в Альберті, які приїхали туди з Буковини і серед яких та з якими виростав сам автор. Промови його про пережиття перших українських поселенців вислухали учасники трапези з увагою. Заяву промовця, що він, хоч на жаль не знає української мов, але почувається між українцями як удома, прийняли присутні щирими оплесками.

Під час трапези - бенкету свої поетичні твори читала Ганна Черінь (Чікаго) та Стефанія Гурко (Торонто), гумореску відчитав І. Керницький - Ікер (Ню Йорк). Співачка Раїса Садова відспівала при фортепіяновому супроводі Наді Литвин низку українських та клясичних пісень. Трапезою проводив проф. д-р Ярослав Рудницький.

Останній день з'їзду — неділю призначено на Загальні Збори ОУПК „Слово". Після вислухання звітів й уділення абсолюторії вибрано провід Об'єднання в Канаді в особах: Юрій Стефаник—голова, Богдан Мазепа—касир, Олег Зуєвський — секретар, усі три з Едмонтону. До Контрольної Комісії увійшли Василь Софронів - Левицький, Іван Боднарчук, Борис Олександрів, усі три з Торонта.

З'їзд характеризувала добре обдумана і приготована програма та співпраця організацій, в чому заслуга, позв Управою із Юрієм Стефаником на чолі ділового комітету, що його очолювали В. Софронів - Левицький, як голова, й І. Боднарчук, як секретар.

Учасники й гості з'їзду мали нагоду набувати випущений з друку п'ятий збірник „Слова", що появився заходами ОУП „Слово" в Канаді за редакцією С. Гординського, О. Зуєвського та Ю. Клинового.

У. Л.

Вислід наукового конкурсу УІТ

У 1971 році Українське Історичне Товариство проголосило науковий конкурс з царини історії або допоміжних історичних наук. Фундатором конкурсу була п-і Анна Рижевська з Маямі, Флорида, вдова по дипл. інж. Василеві Рижевському, кол. сотникові УГА і Армії УНР, яка пожертвувала на цю ціль 1000 дол., щоб вшанувати пам'ять своєї сестри і заслуженої львівської діячки бл. п. Марії з Ляховичів Біляк, вдови по українському послові й адвокатові і д-рові Степанові Біляковi.

Наукове жюрі у складі: проф. д-ра Любомира Винара, проф. д-ра Ігоря Каменецького і проф. д-ра Олександра Оглоблина признало другу нагороду у висоті 300 ам. дол. проф. д-р Миколі Андрусякові за працю „Єпископ Йосиф Шумлянський (1667 - 1708) і церковна унія Львівської Епархії в 1700 році з католицькою церквою" (102 стор. машинопису).

Фундаторці конкурсу п-і Анні Рижевській ще раз складаємо сердечну подяку за уфундування Першого Наукового Конкурсу УІТ. Всі українські часописи є просимо передрукувати це повідомлення.

За жюрі: Любомир Винар, Ігор Каменецький, Олександер Оглоблин.

На Союзівці відбувся тенісовий турнір з нагоди 50-річчя КЛК

Союзівка. —Сорок - девять змагунів і змагунок взяли участь в першому тенісовому турнірі цього сезону, що його влаштував Карпатський Лещатарський Клюб (КЛК) в рамках свого 50-літнього ювілею на цій оселі УНСоюзу в суботу і неділю, 9 і 10 червня. У фінальній грі в групі чоловіків, в якій змагалося двадцять - два змагуни, Юрій Савчак переміг Зенона Снилика 6:1, 6:2. В групі жінок перше місце здобула Ірина Купчинська, перемагаючи у фінальній грі Христину Карпевич вислідом 7:5, 6:1. В цій групі було зголошено шість змагунок. В групі сеньйорів перемоюжем вийшов Константин Бень, перемагаючи у фінали д-ра Володимира Гука 6:3, 6:2.

Серед юнаків, на всіх зголошених шість змагунів, перше місце здобув Андрій Чайковський, перемагаючи у фіналі Романа Купчинського 6:2, 6:4. Тільки дві юначки зголосились до змагань: Арета Ракоча перемогла Ліду Ленець 6:1, 6:3. В наймолодшій групі хлопців три змагуни розіграли рунду коджний з кожним із вислідом: Марко Хома, перше місце; Богдан Мочула, друге, та Ігор Купчинський, третє.

Змаганнями проводила Комісія в складі: інж. Роман Ракочий, провідник змагань, інж. Роман Гавриляк, головний суддя, інж. Тарас Грицай, секретар. Після закінчення фінальних гор до змагунів промовляв коротко інж. Гавриляк, голова КЛК. Усі фіналісти одержали нагороди з рук інж. Гавриляка та інж. Ракочого, а усі учасники турніру одержали пропам'ятні грамоти КЛК з нагоди 50-річчя цього провідного українського Клюбу.

Слідуючий тенісовий турнір за першенства СУАСТ-Схід відбудеться на Союзівці 30-го червня і 1-го липня Господарем цього турніру є УСО „Тризуб" Філядельфія

ТАРЗАН, Ч. 6947. Тарзана вносять до оселі лікуючих мужів

Це щастя, Меду, що він швидко прибув до нас. Його ноги ще не зовсім мертві.

Правда твоя, Момбаю! Але те, що я бачу, каже мені висловити думку, що Тарзан міг би був прибути — швидше, як сьогодні!

... і як вносять його до оселі лікуючих мужів, то очі, які його здоровлять, неначе не зауважують, що Тарзан уже не має сильних ніг...

Вітаємо тебе, друже Тарзане!

Ми щасливі, Тарзане, що ти знову загостив до нас!